

Keskkonnaministeerium
Narva mnt 7a
15172 Tallinn

Teie 03.01.2017 nr 1-4/16/9089-11
Meie 25.01.2017 nr 4/20

Arvamuse esitamine jäätmeseaduse muutmise seaduse täiendatud eelnõu kohta

Lugupeetud Marko Pomerants

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: **Kaubanduskoda**) tänab Keskkonnaministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust jäätmeseaduse muutmise seaduse täiendatud eelnõu (edaspidi **Eelnõu**) kohta. Järgnevalt toome välja mõningad olulisemad tähelepanekud.

Kaubanduskoda peab positiivseks, et võrreldes varasemate ettepanekutega (väljatöötamiskavatsuses ja eelnõus, mis oli kooskõlastamisel 12.10 kuni 2.11.2016. a) on Eelnõust välja jäetud säte, mis kohustab turustajaid märkima rehvidega seotud ostu-müügidokumentidele rehvi turule lasknud tootja nime ja probleemtooteregistri registreeringu numbrit. Vastav kohustus koormaks rehvide tootjaid asjatult ega annaks soovitud tulemusi rehvide korrektse registreerimise ja neilt taaskasutustasu maksmise tagamisel. Samale seisukohale asusime ka oma 07.07.2016. a Keskkonnaministeeriumile edastatud kirjas märkides, et vastava kohustuse kehtestamise vajalikkus on ebaselge ega anna praktikas tulemusi.

Lisaks peame positiivseks, et on loobutud eelnõu väljatöötamise kavatsuses ning varasemas muudatuste eelnõus olnud auditeerimiskohustuse loogikast ning on pakutud välja alternatiivne lahendus, mis on mõnevõrra parem. Varasemalt soovis ministeerium kehtestada audiitorkontrolli korraldamise nõuet, kontrollimaks probleemtooteregistrisse esitatud rehvikoguste õigsust, kõikidele rehvitootjatele, kes lasevad turule üle 50 tonni rehve aastas. Kaubanduskoda oli sellise muudatuse vastu, kuna ei ole selge, kas ja mil määral suurte ettevõtete auditikohustusest tegelikkuses kogu probleemi lahendusele kasu on ning kas saadav kasu on proportsionaalne võrreldes ettevõtjatele lisanduva halduskoormuse ja kuluga. Rõhutasime vajadust kaaluda ka teisi alternatiivseid lahendusi ning iga lahenduse sobivuse juures kontrollida ka selle meetme proportsionaalsust. Täiendatud Eelnõus esitasitegi alternatiivse lahenduse. Nimelt täiendatakse kehtiva seaduse paragrahvi 26 muu hulgas lõikega 1⁹, mille kohaselt peavad kõik rehvide tootjad kas andma oma kohustused lepinguga üle tootjate ühendusele või ühinema tootjate ühendusega, ning lisatakse § 26²¹, millega antakse tootjate ühendusele õigus korraldada tootjate üle audiitorkontrolli. Kui audiitorkontrolli tulemusena selgub, et tootja on esitanud turule lastud rehvikoguste kohta ebaõigeid andmeid, tasub audiitorkontrolli kulud tootja, muul juhul tootjate ühendus.

Seega on muudetud auditeerimiskohustuse loogikat selliselt, et auditeerimiskohustust ei pea korraldama eranditult kõik teatud suuruses ettevõtjad, vaid auditeerimist nõutakse konkreetselt riskihinnangust lähtuvalt. Leiame, et selline lahendus on varasemast teatud määral parem ning ettevõtjaid vähem koormav.

Juhime ministeeriumi tähelepanu aga rehvi tootja mõistele, mis on meie hinnangul segadust tekitav. Nii kehtiva kui uue sõnastuse (§ 23 lg 1⁵) järgi on tootjaks peetud isikut, kes laseb rehvid majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule. Turule laskmise mõiste on aga avatud jäätmeseaduse § 23 lõigetes 1⁸ ja 1⁹ ning selle kohaselt on turule laskmine majandus- või kutsetegevuse käigus toote esmakordne Eesti turul kättesaadavaks tegemine. Turul kättesaadavaks tegemine on aga kaubandustegevuse käigus toote tarnimine Eesti turule toote turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks. Siit tuleneb, et kui rehvid tuuakse Eestisse ning kasutatakse oma kaubandustegevuses, siis on tegemist tootjaga jäätmeseaduse tähenduses ning tal tuleb täita probleemtootega seotud kohustused. Küsimusi tekitab aga näiteks olukord, kui Eestisse toodud rehvid pannakse ettevõtte sõiduautole, mida kasutatakse küll oma majandus- ja kutsetegevuses (näiteks juhi töösõidud), kuid mitte otseselt kaubandustegevuseks. Jäätmeseadusest nähtub, et kaubandustegevusel on siin ilmselt kitsam tähendus, kui majandus- või kutsetegevusel. Asjaolu teeb aga veel segasemaks Eelnõu seletuskirjas Eelnõu § 1 p 1 kohta antud selgitus, kus on kasutatud turul kättesaadavaks tegemise juures siiski mõistet majandus- või kutsetegevus, mitte kaubandustegevus: ”...kui ettevõtte ei turusta neid rehve, kuid kasutab oma majandus- või kutsetegevuseks, nt ettevõtte mootorsõidukite all, siis kohaldatakse talle kõiki rehvitootjale kehtestatud kohustusi.” Seega on hetkel arusaamatu, mida on turul kättesaadavaks tegemise all mõeldud – kas kasutamist majandus- või kutsetegevuses või siis kaubandustegevuses ning kuidas avatakse üldse kaubandustegevuse mõistet. Leiame, et selles osas tuleb seadus selgemaks muuta.

Ühtlasi peame oluliseks rõhutada ka teavitustegevuse vajalikkust. Saime tagasisidet, millest nähtub, et ettevõtjatele valmistabki tõenäoliselt raskusi muu hulgas määratlemine, kas neil on rehvitootja kohustused või mitte. Ebaselgus võib saada aga takistuseks seadusest tulenevate kohustuste täitmisel. Seega leiame, et lisaks järelevalve suurendamisele tuleb suurendada ka teavitamistegevust nii kehtivate kui ka uute sätete osas, et ettevõtjad, kellele need sätted mõeldud on, oleksid teadlikumad neil lasuvatest kohustust ja kohustuste sisust.

Loodame, et peate võimalikuks meie tähelepanekute arvesse võtmist. Vajadusel oleme valmis oma seisukohti selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Peadirektor

Koostanud: Kristina Jerjomina Kristina.Jerjomina@koda.ee 6040072